

Agencija za zaštitu životne sredine odbacila je gotovo sve primjedbe MANS-a na nacrt rješenja o izdavanju integrisane dozvole za rad prvog bloka Termoelektrane u Pljevljima, koje je bilo na javnoj raspravi u januaru ove godine.

Ključne primjedbe odnosile su se na netransparentnost prikazanih troškova za najavljenju ekološku sanaciju prvog bloka, jer je Elektroprivreda dala prvu procjenu na 40 miliona eura, a već je planom javnih nabavki za ovu godinu projektovala 47 miliona. Zbog čega je, kako kažu, nejasno da li su troškovi potcijenjeni, nejasne su i mjere za uspostavljanje sistema upravljanja zaštitom životne sredine i parametri efikasnosti rada postojeće TE nakon njene sanacije. MANS ukazuje da je Agencija odlukom da izda integrisanu dozvolu očigledno „progledala kroz prste” EPCG, koja se godinama ponaša kao „država u državi” i ne trudi se da značajnije investira kako bi njena postrojenja zadovoljila ekološke standarde, već je, sa druge strane, uticala da Pljevlja postanu jedan od najzagađenijih gradova u Evropi.

Koordinator Istraživačkog centra MANS-a Ines Mrdović kaže da su iz Agencije najavili da će direktor te institucije potpisati rješenje o izdavanju integrisane dozvole za rad prvog bloka.

- Dokumentacija EPCG za integrisanu dozvolu pokazuje da je ta kompanija znatno izmijenila rokove o dužini rada postojeće TE. Tako sada projektuje da radi narednih 25 godina, odnosno sve do 2043. Prema pravilima koje diriguje Brisel, ukoliko u naredne tri godine u postojeću TE ne budu ugrađeni sistemi za prečišćavanje vazduha i smanjen nivo štetnih gasova, ona mora biti zatvorena. U zahtjevu za izdavanje integrisane dozvole, koji je podniet krajem prošle godine, EPCG je troškove ekološke sanacije prvog bloka procijenila na 40 miliona. Međutim, već je planom javnih nabavki za ovu godinu projektovala 47 miliona eura, što dovoljno svjedoči o nepouzdanosti investicionih procjena. Pored toga, EPCG planira ulaganje od dodatnih 20 miliona eura za nastavak korišćenja i rekultivaciju deponije pepela i šljake Maljevac. A uprkos tome što najavljuje njeno zatvaranje do 2024, EPCG ne prikazuje koliko će koštati izgradnja nove deponije, što je ranije procjenjivala na 28 miliona - objašnjava Mrdović.

Prvi blok bi, kako navodi, radio sve do 2043. godine, kada bi EPCG počela njegovu demontažu i zatvaranje. To će platiti još 17 miliona eura i taj proces bi trajao sve do 2050, što se poklapa sa trenutnim zahtjevima iz EU koja traži da se do tada zatvore svi termoenergetski objekti na ugalj.

- Najnoviji razvoj situacije pokazuje da je EPCG očito u nezavidnoj situaciji - da što prije završi ekološku sanaciju prvog bloka, a u međuvremenu je izgubila dragocjeno vrijeme da rad postrojenja prilagodi ekološkim standardima. Ovo posebno što je ugradnju uređaja za prečišćavanje vazduha najavljivala još od 2011. Crna Gora je prihvatila Pariski klimatski sporazum, čije su se potpisnice obavezale da se porast globalne temperature ograniči ispod

praga od 1,5 stepeni Celzijusa. Ranije je izračunato da u svijetu najmanje 80 procenata geoloških rezervi uglja mora da ostane netaknuto kako bi se izbjegle katastrofalne posledice klimatskih promjena usljed rasta temperature za više od dva stepena Celzijusa - rekla je za „Dan“ Mrdović.

MANS je u primjedbama obrazložio da je nejasno zašto nijesu računati troškovi izgradnje nove deponije za odlaganje pepela i šljake. U ranijem zahtjevu koji je EPCG dostavila Agenciji za zaštitu životne sredine, u programu mjera prilagođavanja rada postojećeg postrojenja ili aktivnosti propisanim uslovima, troškovi izgradnje nove deponije i spoljašnjeg sistema transporta nusprodukata prikazani su u iznosu od 28.000.000 eura.

- Međutim, u najnovijem programu mjera prilagođavanja rada postojećeg postrojenja ili aktivnosti propisanih uslovima ti troškovi uopšte nijesu računati, uprkos tome što se u dijelu zahtjeva za izdavanje integrisane dozvole navodi da će deponija Maljevac raditi do 2024, te da se izgradnja trajne deponije pepela i šljake planira u prostoru iskorišćenog ugljenokopa Potrlica. Nejasno je zašto se potencira lokacija ugljenokopa Potrlica, kada planskim dokumentima Opštine Pljevlja ta lokacija nije definisana za deponiju, a takođe je u neposrednoj blizini užeg gradskog jezgra. Stoga je neophodno uračunati troškove za izgradnju nove deponije pepela i šljake i definisati njenu lokaciju, a kada je u pitanju postojeća deponija Maljevac, neophodno je već sada predvidjeti i sredstva za održavanje nakon njenog konačnog zatvaranja - navodi se u analizi MANS-a.

Zaboravili toplifikaciju

U MANS-u kažu da je nejasno zašto se nigdje ne pominju troškovi toplifikacije Pljevalja, iako je taj projekat još od 1974. obaveza EPCG.

- Raspoloživa dokumentacija ne nudi jasan prikaz realnog stanja u odnosu na postojeća zagađenja u Pljevljima. U nacrtu rješenja o izdavanju integrisane dozvole nijesu sadržani precizni pokazatelji o stvarnom zagađenju zemljišta i voda, koje uzrokuje rad postojećeg prvog bloka Termoelektrane u Pljevljima, a u dokumentu se konstatuje da pojedine analize o zagađenju zemljišta datiraju iz 2006. godine, dok u okviru kompleksa Termoelektrane nijesu vršena ispitivanja zemljišta i podzemnih voda - dodaju u MANS-u, navodeći da raspoloživa dokumentacija ne nudi jasne mjere za uspostavljanje sistema upravljanja zaštitom životne sredine u EPCG shodno standardu ISO 14001.

Loše procjene potrošnje uglja

Nejasna je, kako ističu u MANS-u, procjena potrošnje uglja u narednim godinama, koja je utvrđena na 1.680.000 tona na godišnjem nivou za rad prvog bloka Termoelektrane.

- Nije obrazloženo na osnovu čega je urađena ta procjena. Ovo posebno što je projektovan godišnji rad prvog bloka na oko 7.100 časova. U 2014. godini Termoelektrana je potrošila

1.597.000 tona uglja (radila je 7.037 časova), u 2015. je potrošila 1.668.000 tona uglja (radila je 7.486 časova), a u 2016. godini potrošila je 1.306.000 tona uglja (radila je 6.409 časova). Jasno da je upitna projekcija o godišnjoj potrošnji uglja od 1.680.000 tona za 7.100 časova rada Termoelektrane, pa je potrebno ponuditi tačne podatke o planiranoj potrošnji uglja i časovima rada Termoelektrane - ističu u MANS-u.

Izvor: sandzakpress.net